

Statenfractie SP
De heer H.A.J.M. Swinkels
Postbus 90151
5200 MC 'S-HERTOGENBOSCH

Brabantlaan 1
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch
Telefoon (073) 681 28 12
Fax (073) 680 76 80
www.brabant.nl
IBAN NL86INGB0674560043

Bereikbaarheid
openbaar vervoer en fiets:
www.brabant.nl/route

Onderwerp

Beantwoording vragen naar aanleiding van de brand in de Deurnsche Peel

Datum

26 mei 2020

Ons kenmerk

C2263388/4694549

Uw kenmerk

-

Contactpersoon

E.A.P. (Edwin) Wieman

Telefoon

(06) 55 68 65 43

Email

ewieman@brabant.nl

Bijlage(n)

-

Geachte heer Swinkels,

Bij brief van 28 april 2020, ingekomen op 28 april 2020, heeft u namens de SP-fractie schriftelijke vragen gesteld.

Wij beantwoorden deze vragen als volgt:

1. Welke modellen hanteert uw College om te bepalen met welke hogere temperaturen en perioden van grotere droogte in de toekomst rekening gehouden moet worden?

Antwoord: Wij hanteren zelf geen modellen, maar baseren ons op de klimaatscenario's van het KNMI.

2. Op welke van de scenario's baseert u uw beleid? Hoe verantwoord u die keuze ten aanzien van het voorzorgbeginsel en de kans op een zogenaamd "worst-case"-scenario?

Antwoord: Er is ten aanzien van droogte geen sprake van een keuze voor één van de scenario's met een directe doorvertaling naar ons beleid. Onze ambitie is een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Noord-Brabant. Wat dit concreet betekent wordt ondermeer uitgewerkt in een gebiedsgerichte aanpak, zoals opgenomen in de Visie klimaatadaptatie, inclusief de uitwerking van de bestuursopdracht 'Stoppen van de verdroging met een waterrobuuste inrichting van Brabant' en via de lijn van klimaatstresstesten, adaptatiedialogen en het Uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie Zuid-Nederland dat we samen met de gemeenten en waterschappen opstellen.

De Visie klimaatadaptatie, inclusief de uitwerking van de bestuursopdracht 'Stoppen van de verdroging met een waterrobuuste inrichting van Brabant' ligt

binnenkort voor in Provinciale Staten. Met de Visie en de uitwerking van de bestuursopdracht beogen we een intensivering, versnelling en opschaling van de verdrogingsaanpak te realiseren. De droge zomers van 2018 en 2019 en het droge voorjaar van 2020 met de grootschalige natuurbrand in de Deurnsche Peel laten zien hoe urgent dit is. Een klimaatbestendig en robuust watersysteem verkleint ook de risico's op grootschalige natuurbranden.

Datum

26 mei 2020

Ons kenmerk

C2263388/4694549

3. In hoeverre wordt in het Deltaplan Hogere Zandgronden rekening gehouden met een structureel opwarmend en verdrogen klimaat? Is dit Deltaplan nog adequaat?

Antwoord: Ja. Klimaatverandering en het effect daarvan op de beschikbaarheid van voldoende schoon water op de hoge zandgronden is de aanleiding voor het Deltaplan Hoge Zandgronden. Daarbij hanteren we een zoetwaterstrategie waarbij zelfvoorzienendheid het uitgangspunt is, aanvoer vanuit het hoofdwatersysteem en/of de grondwatervoorraad aanvullend is en soms een tekort aan zoetwater zal moeten worden geaccepteerd en we ons zullen moeten aanpassen. De tijdhorizon van de strategie ligt op 2050. In een zevenjarige cyclus wordt het uitvoeringsprogramma aangepast. Aan de voorbereiding van het uitvoeringsprogramma voor de volgende periode (2022-2027) wordt nu gewerkt.

4. Zijn er, naast mogelijk langere droge periodes, ook andere trends waardoor de brandgevoeligheid van natuurgebieden (zoals de Deurnsche Peel) toeneemt?

Antwoord: Ja. Een algemene trend is een toenemende verdroging van natuurgebieden, samenhangend met de ont- en afwatering van aangrenzende landbouwgebieden en grondwateronttrekkingen voor beregening, drinkwater en industrie. Door veraarding van het veen als gevolg van verdroging, in combinatie met de overbelasting door stikstof is er in de Deurnsche Peel meer vergrassing en bosopslag. Dit is brandgevoelig. De recente droogte heeft er vooral voor gezorgd dat het blad van pijpenstrootje en adelaarsvaren van vorig seizoen bijvoorbeeld erg droog was.

5. Welke mogelijkheden ziet u om de weerbaarheid van natuurgebieden (met name op hoge zandgronden) tegen brand te verhogen?

Antwoord: Veel natte natuurparels (natuurgebieden die afhankelijk zijn van een hoge grondwaterstand) zijn verdroogd. Dit maakt ze extra kwetsbaar in droge perioden met o.a. verhoogde risico's op grootschalige natuurbranden. We werken samen met de Brabantse waterschappen aan verdrogingsbestrijding. In de Visie klimaatadaptatie, inclusief de uitwerking van de bestuursopdracht 'Stoppen van de verdroging met een waterrobuuste inrichting van Brabant' geven we aan dat we het hydrologisch herstel van deze natte natuurparels willen versnellen, intensiveren en opschalen. Dit voorjaar zullen wij Provinciale Staten vragen de middelen die hiervoor nodig zijn beschikbaar te stellen.

De weerbaarheid kan worden verhoogd door versneld hydrologische herstelmaatregelen in de natuurgebieden en omliggende bufferzones te nemen.

Voor een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van Brabant zijn maatregelen op het schaalniveau van deelstroomgebieden nodig.

Voor bossen op de zandgronden wordt een revitaliseringstraject voorgesteld waarbij op grote schaal naast bodemherstel en hydrologisch herstel, voorzien wordt in het omzetten van naaldbossen naar gemengde loofbossen. Zie hiervoor ook de door GS vastgestelde Bossenstrategie Noord-Brabant.

Daarnaast is er een mogelijkheid om de samenwerking tussen gemeenten, hulpdiensten, natuurbeheerders en ondernemers te verbeteren om onbeheersbare natuurbranden te voorkomen en om de schade beperkt te houden bij toch optredende natuurbranden. De inrichtingskeuzes van een natuurgebied in relatie tot de mogelijkheden om de brand te kunnen blussen of beheersbaar te kunnen houden worden besproken als er geen brand is. Bijvoorbeeld de bereikbaarheid, de blusvoorzieningen en de brandbaarheid van de vegetatie. Dit doet een driemanschap natuurbranden. Een driemanschap is een samenwerkingsverband van gemeente(n), veiligheidsregio/brandweer en natuurbeheerder(s), onder leiding van een burgemeester. Het is aan dit driemanschap om de realisering van de risico-reducerende maatregelen te organiseren en te coördineren. Wij verwijzen hiervoor naar een eerdere statenmededeling van 29 augustus 2017 (documentnummer 4213995).

6. Welke van deze maatregelen waren in de Deurnsche Peel al genomen? En voor zover nog niet genomen, waarom nog niet?

Antwoord: Beheermaatregelen worden regelmatig uitgevoerd. De structurele herstelmaatregelen, zoals vernatting en het verwijderen van brandgevoelige opslag, zijn uitgewerkt in het door PS in december 2018 vastgestelde inrichtingsplan/PIP Leegveld. Tegen de uitvoering van de plannen loopt momenteel een beroepsprocedure bij de Raad van State. De verwachting is dat eind 2020 de beroepen door de Raad van State kunnen worden behandeld. Afhankelijk van de uitspraak kan ongeveer 3 maanden daarna met de fysieke uitvoering worden begonnen.

Op de korte termijn dienen natuurherstelmaatregelen getroffen te worden om de gevolgen van de brand te herstellen. Op 12 mei jl. hebben GS ingestemd met het toezeggen van een financiële bijdrage aan Staatsbosbeheer voor deze natuurherstelmaatregelen. Hieraan is de voorwaarde verbonden dat op korte termijn, d.m.v. een evaluatieve en oplossingsgerichte quick scan nut en noodzaak worden onderbouwd. Over de opzet daarvan vindt z.s.m. nadere besluitvorming in GS plaats. De quick scan en het korte termijn-natuurherstelplan van Staatsbosbeheer worden aan GS ter goedkeuring voorgelegd. De resultaten uit de quick scan zullen ook worden betrokken bij het inrichtingsplan/PIP Leegveld.

Datum

26 mei 2020

Ons kenmerk

C2263388/4694549

Het realiseren van natuurbrandpreventieve maatregelen wordt vaak bemoeilijkt doordat niemand volledig probleemeigenaar is en niemand volledige doorzettingsmacht heeft. Dit komt omdat er in Nederland in wet en beleid geen duidelijke taak- en verantwoordelijkheidsverdeling bestaat rond natuurbrandpreventie. Het driemanschap natuurbranden is voor dit gebied sinds 2016 actief. Met Staatsbosbeheer als terreinbeheerder wordt binnen dit driemanschap nader bezien welke mogelijkheden er zijn voor een betere bereikbaarheid.

Datum

26 mei 2020

Ons kenmerk

C2263388/4694549

7. Maakt de actuele situatie dat deze maatregelen alsnog versneld zullen worden genomen? Zo ja, welke zijn dat en op welke termijn?

Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Ja, dat wordt voor de Deurnsche Peel op dit moment met betrokken partijen bekeken. Hierbij wordt in samenhang gekeken naar het opruimen van de brandschade, de zorgen in de omgeving, de aanpak van de verdroging in het omringende gebied en de beregeningsproblematiek. Zie ook de antwoorden op de vragen 2 en 5.

Het driemanschap natuurbranden gaat naar aanleiding van deze brand zeker bespreken of aanpassing van het gebied realiseerbaar en betaalbaar is om een onbeheersbare natuurbrand te voorkomen. Er zal een gedegen evaluatie van de brand en de brandbestrijding plaatsvinden door het driemanschap. Indien nodig worden aanbevelingen uit de evaluatie, naast de aanbevelingen uit de quickscan, meegenomen in het inrichtingsplan/PIP Leegveld.

8. Welke relatie legt u tussen deze waterbeheersmaatregelen en natuurherstelmaatregelen?

Antwoord: De natuurherstelmaatregelen in dit gebied bestaan grotendeels uit maatregelen om tot vernatting van het gebied te komen

9. Is bij de brand in de Deurnsche Peel opgeschaald tot een GRIP-niveau en zo ja, welk? Wanneer, bij welke GRIP-niveau, is de Commissaris van de Koning geïnformeerd?

Antwoord: Ja, er is tot GRIP 3 opgeschaald. Dinsdagavond 21 april is de piketmedewerker van de CdK gebeld door de burgemeester van Deurne, omdat de burgemeester ging opschalen naar GRIP 3. De CdK is direct daarna geïnformeerd en heeft ook nog contact gehad met de burgemeester.

10. Was het rampenbestrijdingsplan van grote natuurgebieden, en meer specifiek de Deurnsche Peel, actueel? Is het College van GS, met de SP, van mening dat het goed is om de rampenbestrijdingsplannen voor grote natuurbranden systematisch onder de loep te nemen?

Antwoord: Ja. Wij spreken in dit geval van een natuurbrandbestrijdingsplan. Er is een actueel natuurbrandbestrijdingsplan van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, in samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg-Noord. Dit is een plan hoe je, gegeven de huidige omstandigheden, een brand kunt en moet bestrijden. Zie ook het antwoord op vraag 5.

Datum

26 mei 2020

Ons kenmerk

C2263388/4694549

Overeenkomstig het door Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant genomen besluit, namens deze,

ing. H.J. van Herk,
programmamanager Natuurontwikkeling

In verband met geautomatiseerd verwerken is dit document digitaal ondertekend.
In verband met de corona-maatregelen is deze brief, na vaststelling door het college, digitaal door de verantwoordelijk programmamanager ondertekend.